

Aborteret mening

Provokeret abort er lidt af en evergreen i den etiske debat. Men ofte taler vi forbi hinanden, alene fordi der anvendes vidt forskellige begreber i den ofte polære debat. Sproget spiller en afgørende rolle i debatten, hvor sproget skaber holdninger og holdninger skaber sprog. Sproget er således ikke blot et spørgsmål om kommunikation, men også om begreber, der virker forførende og holdningsskabende. Alene fagtermer rummer en underforstået holdning. Det er fx lettere at skille sig af med en zygote end et fosteranlæg. Selv om der eksisterer entydige kliniske fagtermer, er der ingen, som kan patentere begrebsdannelsen i den offentlige debat.

Fostret omtales som liv, (lille) menneskeliv, anlæg til menneskeliv, menneskekim, barn, ufødt barn, menneske, osv. Her er det særligt vigtigt at fokusere på begreberne 'foster', 'barn' og 'menneske'. Dette skyldes ikke mindst, at synet på 'fostret', 'barnet' og 'mennesket' sædvanligvis er meget forskelligt. Børn må under ingen omstændigheder forulempes, hvilket i manges øjne ikke gælder fostret. Grænsen mellem foster og barn kan fastsættes juridisk og klinisk, men i debatten vil grænsen ofte ligge i øjnene, der ser. Det har med andre ord at gøre med vores menneskesyn og ikke mindst spørgsmålet om, hvornår der er tale om et menneske.

Endnu flere begreber anvendes om selve indgrebet. Betinget af holdningsmæssigt ståsted omtales indgrebet som en provokeret abort, graviditetstab, svangerskabsafbrydelse, misfødsel, men også som fosterdrab, fosterfordrivelse, fosteruddrivelse osv. Med sidstnævnte eksempler har vi gode eksempler på den måde, hvorpå begreber i sig selv kan rykke debatten. Disse begreber viser hen til forskelligt meningsindhold. Kobles abort med drab og mord, er der eksempelvis åbnet for associationer til historiens mange folkedrab.

Anvendes drab som udtryk, vil man kunne sidestille med andre drab, hvorfor abortmodstandere ofte løbende opregner, hvor mange aborter der foretages nationalt såvel som globalt. Desuden kan sammenkoblingen med begreberne mord og drab skabe sammenhæng mellem abortdebatten og debatterne om dødsstraf og i særdeleshed aktiv dødsbistand. Afhængig af holdningsmæssigt ståsted vil provokeret abort således både kunne benyttes som argumentation for og imod aktiv dødsbistand. Men i debatten ser vi ofte et sammenrend af begreber, der virker i én sammenhæng, men ikke i en anden. Vi kan godt tale om sæd-'dræbende' creme, men taler sjældent om at dræbe et befrugtet æg. Sædbanker har sæd deponeret i flere år, hvorefter det 'destrueres', men det 'dræbes' ikke. Netop ved livets begyndelse befinder mennesket sig begrebsligt mellem krop og ting.

Selve relationen mellem kvinde og foster kan også sprogliggøres på mangfoldig vis. På den ene side kan der tales om kvindens krop, hvorefter der hurtigt sluttes til kvindens rettigheder. Omvendt kan der tales om barnet, der er på besøg i kvindens krop, eller barnet som aborttruet, hvilket hurtigt kan virke rettighedsskabende for det ufødte barn. For nylig kunne man i USA se store bannerreklamer på husgavle i New York, hvorpå der stod, at det farligste sted at opholde sig for en sort amerikaner var i livmoderen på en kvinde. Præmissen for denne sætning er ikke blot adskillelsen mellem kvinde og foster/barn, hvor kvindens livmoder anskues som et midlertidigt ophold. Samtidig sidestiller sætningen det ufødte foster/barn med det fødte barn, og ikke mindst er der en sidestilling mellem drabstal og aborttal i USA.

I den modsatte lejr har flere aborttilhængere påpeget, at der ikke er tale om 'drab', men om en 'separation' af fostret fra moderen. Selve indgrebet er derfor "blot" en adskillelse, som også finder sted ved fødslen. I dette tilfælde vil indgrebet dog medføre, at livet stopper. Men ethvert kejsersnit er også en adskillelse og kunne derfor også kategoriseres som en abort, hvilket kan virke lidt meningsforstyrrende. Begrebet 'svangerskabsafbrydelse', som er den juridiske og kliniske term, kan også problematiseres, idet begrebet også kunne omfatte en spontan abort. Dette kan man omgå ved at benævne indgrebet 'intenderet svangerskabsafbrydelse'. Men dette begreb kan også dække over igangsatte vaginale fødsler og kejsersnit. Vi må således acceptere, at begreber om provokeret abort hverken er meningsneutrale eller entydigt refererende.

Som den måske vigtigste pointe må vi ikke glemme, at begreber ikke blot griber ind i en debat, for her at vække holdninger, tanker og følelser. Begreber griber også ind i mange kvinders liv. Kvinder, der måske går med tanker om provokeret abort. Tales der om drab og mord, kan man hurtigt placere kvinder i gruppen blandt mordere og drabsmænd. Livmoderen bliver en nøje udvalgt slagmark, hvor slaget skal udkæmpes. Hvad enten kvinden vælger abort eller ej, bør det medtænkes, at der er liv, der skal leves bagefter.